

IZHAJA VSAK DAN

Če se ne deljajo in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Ponedeljni šte. se prodajajo po 3 nvd. (6 stot.) v mnogih mestih v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Pesceji, Sestani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvd. (10 stot.)

SELAGI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 mm. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. Poslovne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka vrstica vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema literarni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačuje se in težišče v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kren 5-20, za pol leta Kren 3-10.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefraščena pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20. (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**, lastnik honorarjev lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti šte. 20.

Polno-hranilni račun Rev. 841-652. TELEFON II. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Mir na Balkanu.

BUKAREŠT 7. (Izv.) Ko so Bolgari videli, da ne dobijo od nobene strani pomoči in podpore, so včeraj na celi črti odnehali. Glasom zadnje ponudbe zaveznikov dobe Bolgari Strumico in Ksanti, a Kavalo, Šip, Kočano in Radovište pa mora izročiti zaveznikom. Vendar pa Bolgari upajo, da se jim na današnji seji redakcijskega komiteja za sestavo mirovnega protokola posreči na kak način uveljaviti pridržek na korist revizije po vesilih.

BUKAREŠT 7. (Izv.) Provizorična mirovna pogodba je bila podpisana včeraj po dolgi posvetovanji, ki so trajala celo popoldne. Zlasti Majorescu se je trudil, da doseže sporazum. Oficijalna seja je bila čisto kratka. Provizorični protokol vsebuje le določbe glede teritorialne omejitve. Posvetovanja o demobilizaciji se bodo vršila danes, nakar se napravi oficijalni protokol. V to svrhu se bodo vršile še 2 do 3 seje.

Bolgarska ni dala nobene oficijalne protestne izjave proti miru, ker bi sicer zavezniki ne podpisali pogodbe. Bolgarski delegati se bodo zadovoljili s tem, da bodo v obliki želje izrazili nado, da bi naj velesile intervenirale na korist Bolgarske.

Bolgarski delegati so silno potrti. Eden izmed njih je izjavil: „Bukareški mir je za nas velika nesreča!“

BUKAREŠT 7. (Kor.) Pred podpisom oficijalnega protokola bo prečitana delegatom posebna izjava Avstrije in Rusije, v kateri si obe državi pridržujeta pravico, da premočita kavalno vprašanje. Baje hoče Bolgarska izjaviti, da je bila k miru prisiljena in zaprositi velesile, da se vmešajo v macedonsko in trakijsko vprašanje.

BUKAREŠT 7. (Kor.) Vsi listi slave sklenitev miru in naglašajo važno vlogo, katero je igrala Rumunija pri končanju balkanskih kriz. Listi izražajo nado, da bukareškega miru ne doleti ista usoda, ki je doletela mir v San Stefanu.

Z današnjim dnem je bila odredjena demobilizacija rumunske armade. Vse čete, pri katerih so se pojavile sumljive bolezni, bodo podvržene ob Donavi strogi karanteni.

DUNAJ 7. (Izv.) Iz Sofije se poroča, da je minister Tončev po včerajšnji seji mirovne konference izjavil ruskemu poslaniku v Bukareštu, da bo Bolgarska težje prebolela izgubo Macedonije, kakor če bi izgubila vso Tracijo z Drinopoljem vred. Zato bi Bolgarska odklonila vsake eventualne poskuse za obnovitev balkanske zveze.

BUKAREŠT 7. (Izv.) V političnih krogih se zatrjuje, da bosta Rumunija in Srbija zahtevali, da vsi zavezniki tekem dveh tednov ratificirajo bukareško pogodbo. S to določbo hoče Rumunija in Srbija preprečiti nadaljno vmešavanje velesil.

LONDON 7. (Izv.) Angleški listi pozdravljajo sklenitev bukareškega miru in govorijo proti vsaki reviziji pogodbe.

BUKAREŠT 7. (Kor.) Konservativna „Epoca“ prinaša vesti, da je rumunska vlada na demaršo Avstro-Ogrske odgovorila, da ji je ležeče na tem, da sklepi v Bukareštu ne bodo imeli le provizoričnega temveč definitivnega značaja, in ji ne bi bilo mogoče smatrati onega kot prijatelja, ki bi povzročil evropsko intervencijo.

Avstro-ogrsko posaništvo dementira ta namišljen odgovor rumunske vlade in ga označuje kot popolnoma izmišljenega.

BUKAREŠT 7. (Kor.) Kakor se poroča, je bilo glede bolgarskih pridržkov dogovorjeno sledeče: Na današnji seji konference bo ministrski predsednik Majorescu prečital noto Avstrije in Rusije, v kateri si Avstrija in Rusija pridržujeta pravico revizije mirovnega protokola. Nato bo bolgarski delegat Tončev v svojem odgovoru izjavil, da Bolgarska podpiše mir pod pritiskom razmer, vendar pa upa, da bodo velesile pri reviziji vpoštevale njene opravičene želje. Ističasno bodo vse na mirovni konferenci zastopane države izjavile, da žele, da se prežene turška armada za mejo Enos-Midija, ki je bila določena na londonski konferenci. Ta izjava kakor tudi izjava o pridržku boste pridodani mirovnemu protokolu.

Nove meje.

BUKAREŠT 7. (Izv.) Nova bolgarsko-grška meja, ki je določena v mirovnem protokolu, se začne na zapadni strani pogorja Belašica med Strumico in Dojranom, gre potem ob grebenu tega pogorja na Jurugleri in do vasi Tobolnica, prestopi potem reko Strumo in gre na Kavare, Čiflik-Čengli-Kalisi in na koto 1800 proti vasi Soča; od tukaj na koto 660 in 1150, potem k vasi Pe-

rica, se razteza nadalje proti severozahodu na vrh Karakora, od tam južno do Čadir-Kaja, obrne nato smer proti severu na Arlik Kadak, potem zopet proti jugu na vrh Kaildcal (1527 m), potem na koto 935, na Karovo in koto 1177 in 1843, potem južno na vrh Čilia in konečno čez Rujen-Planino do železniške postaje Okidžsar in ob reki Mesta do morja.

Srbsko-bolgarska meja se začne na zapadni strani pogorja Belašica, gre potem v loku proti Strumici in Radovištu, nadalje v razvodju med Strumico in Vardarjem in potem ob razvodju do današnje južne bolgarske meje.

Demarša velesil pri Porti.

CARIGRAD 7. (Izv.) Danes so poslaniki evropskih velesil izročili velikemu vezirju identično noto glede drinopoljskega vprašanja.

Politični položaj. — Avstrija bi rada revizijo bukareškega miru.

DUNAJ 7. (Izv.) Dočim se po celi Evropi izjave zadovoljstva in veselje nad zaključenjem miru, vlada na Dunaju nerazumljivo nezadovoljstvo in nerazpoloženje.

Že jutranji listi so pozdravili sklenitev miru z mešanimi vtisi in oficijozni listi so pričeli poudarjati, da mir ni ničesar pravega, ampak da je le provizoričen. Oficijozni „Fremdenblatt“ napoveduje, da bo Avstrija sedaj zahtevala revizijo pogodbe in faktično se zdi, da se oficijozni krogi bolj nagibljejo k politični taktiki, ki nam čisto gotovo prinese novo blamažo. Oficijozna „Wiener allg. Zeitung“ prinaša zvečer karakteristično poluradno izjavo ki pravi: Za Evropo se pričena sedaj še le perijoda pridnega dela. Bukareški preliminarji mir bo imel skoraj samo še historično vrednost. Ta mir je v nasprotju z dvema principoma, ki ju je Avstrija postvila že od začetka; namreč, da se Bolgarke ne sme ponižati, in da se Bolgarske se sme iztržiti iz centralne Macedonije.

Naloga Avstrije je, da uveljavi sedaj ta dva principa. Če prihajajo iz drugih glavnih evropskih mest glasovi, da naj se opusti vplivanje na rezultat bukareškega miru, potem je razumljivo, da nekatere velevlasti nimajo neposrednih interesov na Balkanu. Ako se z druge strani zatrjuje, da naj izostane vsaka revizija bukareške pogodbe, potem se Avstrija temu stališču ne more prikloniti.

A te oficijozne izjave dunajskega Balkaus-placa so popolnoma osamljene. Niti zavezniki Avstrije ne odobravata tega stališča. V Berlinu kakor v Rimu se oficijozno pozdravlja sklenitev miru, ki pomeni konec balkanskih homatij. Berlinski in rimski oficijozni listi izražajo željo, naj bo ta mir definitivni in svare pred vsakim separatnim postopanjem kake velesile. Jasno je, da so ti opomini naslovljeni na Avstrijo.

Sicer so pa dunajski oficijozni dobili že energičen odgovor tudi iz Bukarešte samega. Na današnji plenarni seji mirovne konference je namreč ministrski Majorescu izjavil, da bukareški mir, ki bo podpisan, ni preliminarji, ampak bo imel značaj definitivnega miru.

Politični krogi smatrajo, da so grožnje dunajskih oficijoznih listov, ki so naperjene v prvi vrsti proti Srbiji, le fraze, ki se bodo končale z blamažo najnovejše taktike avstrijske diplomacije. Le v eni točki imajo tudi nekatere druge velesile interes na reviziji, namreč glede Kavale. Tudi Rusija bi rada rešila Kavalo za Bolgarsko, a v krogih trosporzuma se poudarja: Evropa ima sedaj toliko težav z albanskim vprašanjem, čakajo jo težkoče radi drinopoljskega in tracijskega vprašanja in zato je nevarno, komplicirati te težkoče še z revizijo pogodbe. Evropa se bo konečno morala zadovoljiti s formalno preizkušnjo bukareškega miru, ki ga bo v celnem obsegu potrdila. Sedaj je najaktualnejše drinopoljsko vprašanje. Velesile so storile danes v Carigradu skupno demaršo in zahtevale od velikega vezirja, naj se turška armada umakne iz Drinopolja in Tracije, a najbrže ta demarša ne bo dosegla zaželenega uspeha.

Iz Londona prihajajo vesti, da se Bolgarska že pripravlja na akcijo proti Turčiji in da je bolgarski ministrski svet že včeraj sklenil pozvati armado, da naj se prične pomikati proti vzhodu.

V balkanskih glavnih mestih bodo skoraj zapeli zvonovi pesem miru in zadovoljstva. Le na Bolgarskem pomeni zaključek bukareškega miru pričetek notranje krize, katere rezultatov še ni mogoče predvideti.

Bolgarsko-turška zveza.

SOFIJA 7. (Kor.) „Agence telegraphique Bulgare“ izjavlja, da so carigradske vesti o

dozdevnih pogajanjih med Porto in bolgarskim odposlanikom Načevićem glede sklenitve bolgarsko-turške zveze proti odstopu Drinopolja, popolnoma izmišljene.

Turško gibanje.

SOFIJA 7. (Kor.) Včeraj se je slišalo streljanje v smeri od Drinopolja proti Kuču-Kadaku. Turki so vzhodno od Svilena podirli svoje tamošnje taborišče, kar bo najbrž v zvezi s premikanjem, katero so izvedli Turki proti bolgarski koloni pri Gümürdžina. Sem-kaj došli begunci pripovedujejo, da izvršujejo Turki in Grki neprestano strašna grozodejstva na bolgarskem prebivalstvu Tracije.

Za bolgarske ranjence.

SOFIJA 7. (Kor.) Slovansko dobrodelno društvo v Petrogradu je darovalo 5.000 rubljev za bolgarske ranjence in 5.000 rubljev za bolgarske begunce.

Dr. Danev v Sofiji.

SOFIJA 7. (Izv.) „Neues Wiener Tagblatt“ poroča iz Sofije, da se nahaja dr. Danev v Sofiji in da so vse vesti o njegovem begu oziroma aretaciji, izmišljene. V Sofiji, kakor tudi po celim Bolgarskem vlada mir in red.

Enver beg — poveljnik drinopoljske posadke.

CARIGRAD 7. (Izv.) Major Suver beg je imenovan za poveljnika drinopoljske posadke.

Demobilizacija bolgarske armade.

DUNAJ 7. (Izv.) Iz Sofije se poroča: Bolgarska bo demobilizirala svojo armado in rešitev drinopoljskega in tracijskega vprašanja prepustila velesilam.

Določitev južnih albanskih mej.

BERLIN 7. (Izv.) Velesile so pripravljene sprejeti italijanske predloge glede določitve južnih albanskih mej.

Goriške volitve. Kandidati slovenskega veleposestva.

GORICA 7. (Izv.) Na današnjem shodu slovenskega veleposestva so bili proglašeni za deželnozbornske volitve v veleposestniški kuriji, ki se vrši 10. t. m. sledeči kandidati:

Dr. Anton Gregorčič, dr. Alojzij Franko, odvetnik v Gorici in Matija Rutar, višji sodni svetnik v Gorici.

Vlak se je odtrgal.

KOŠICE 7. (Kor.) Danes ponoči se je nad Sikšom odtrgal oblak, ki je napravil velikansko škodo. Velik del komiteta Abanji se nahaja pod vodo. Železniška zveza z Miškolcem je prekinjena. Več občin je pod vodo. Na kralj nesreče je odpotoval pomožni vojaški vlak.

Po ožji volitvi v laški mestni skupini na Goriškem.

V Gorici, dne 6. avgusta 1913.

V ponedeljek opoldne že, je „Narodni odbor“ sklenil izdati parolo za laško ljudsko stranko. Volilci pa so se obvestili o sklepu šele v torek, potem, ko so bili izpolnjeni še gotovi formalni pogoji. Kamora se je ukrepa silno prestrašila. Sklenila je, poslužiti se zadnjih sredstev. Vzela je v roko možno denarja in šla na lov, obenem pa je začela širiti dve zlobni laži med Slovenci: 1. da „Narodni odbor“ ni sklenil podpirati ljudske stranke, ampak — abstinenco, in da pravzaprav sovražno Italijane le neki „vročkrvni mladeniči“, 2. da so nekateri Slovenci že sklenili, da volijo vse kamoriste ali pa vsaj dva. „Narodni odbor“ je z vsemi možnimi sredstvi volilce opozarjal na to laž, a zaman. Kamora ni štedila z denarjem, najela je agitatorje tudi med Slovenci. Žrtvovala je ogromne zneske in s tem omogočila prav nizkотно agitacijo med Slovenci za — kamoro.

Bilo je prav žalostno opazovati, kako so ljudje nasadali na laži kamoraskih agitatorjev. Proti paroli „Narodnega odbora“ ne bi šel nihče ali pa vsaj le 5 do 10 di rektno podkupljenih, a satanska zlobnost kamoristov je bila v tem, da so rekli, da je sklep „Narodnega odbora“ drugačen. Pojasni se še, koliko je stala kamoro ta posrečena poteza, gotovo pa je, da so razširjevalci te vesti grešili proti 6 z akona o volilni svobodi, kajti širili so laži v času, ko „Narodni odbor“ ni mogel več vseh teh trditve ovreči s podrobno agitacijo — in tem manj, ko so bili časopisi že izšli.

Tako je en del Slovencev volil — kamoriste! Velika večina se je sicer držala parole in volila povsem kompaktno pravo listo, a zadoščalo je malo izdajalcev, da so rešili sovražnika, ki ga po-

bijamo že desetletja. Ti izdajalci so demoralizovali del volilcev, ki je vsled tega ostal doma. „Narodni odbor“ je spravil na noge, kar je v Gorici zavednih Slovencev, a intriga je triumfirala: Za par glasov je opozicija propadla.

Zmaga kamore pa ne more biti definitivna. Kajti mandati, pridobljeni z volilno sleparijo, ne bodo mogli biti verificirani. Že je ugotovljenih toliko stvari, ki so kaznjivega značaja, da ti mandati nikakor ne morejo biti veljavni. Osebito je dokazano več slučajev podkupovanja, podkupljeni pa niso bili le posamezni volilci, marveč tudi „zavedni“ agitatorji. Prav lahko se ugotovi, da je na slovenski strani le laž pridobila kamori nekaj glasov, ki so bili o določilni. Če so torej kamoristi in njih podrepaniki danes veseli, to veselje ne bo trajalo dolgo. Vidimo se prav kmalu, pa ne le z laškimi liberalci, ampak tudi z vsakim, ki jih bo podpiral pod prikritimi imeni in z lažmi.

Včeraj smo poudarjali, da je že marsikati uspeh izostal med Slovenci, ker ne poznajo discipline dovolj. To se je zaova pokazalo ob tej ponesrečeni volitvi. Vsi, ki jim je na srcu napredek goriškega Slovenstva z ozirom na bližnje občinske volitve, vsi naj se potrudijo, da intriga izgine in da senebo mogla povrniti nikdar več.

Danes, ko že more vsakdo trezneje premisliti, kaj se je zgodilo ob ožji volitvi v Gorici, vlada v slovenskem taboru huda poparjenost in pa ogorčenje. Zdaž šele vidijo ljudje, kako blizu smrti je bila kamora in kako so jo gotovi gospodje zopet rešili!

Zlasti naše priprosto vro goriško ljudstvo je užaljeno v dno duše. Oao se bori požrtvovalno za svoje narodno prepričanje v Gorici, ono trpi vse strašne šikane municipija. Seveda, gospodom „inteligentom“, ki so volili kamoriste, ni municipij nič na potu. Oni imajo svoje plače in zaslužke na varnem, hodijo v laško gledališče, otroke pa pošiljajo lahko kamor hočejo. Reveži pa vsak dan občutijo hudi bič municipija, oni stoje brez zaslužka in dela, ker municipij redi renjikle. In ti reveži, to zlato naše primorsko ljudstvo, ti so stali kakor en mož: naj jim tudi škoduje, naj jih preganjajo — odkrito so šli v boj proti zatiralcem. Njihovi bivši voditelji pa so jih izdali, vrgli puško v koruzo in rešili kamoro.

Veliko je ogorčenje zlasti proti onim, ki so začeli širiti lažnjive vesti o ukrepih „Narodnega odbora“. Drug za drugim prihaja k spoznanju, da je naselil strupeni laži. Sedaj se je pa tudi potrdilo, da je bil „klub samostojnih poslancev“ taktiko „Narodnega odbora“ že poprej odobrili. Ruvalo se je torej proti novoizvoljenim poslancom, in morda smo zdaj bliže izvoru, zakaj so gotovi neizvoljeni gospodje bili tako živahno na delu vso noč, da izpodneso tla namenom „Narodnega odbora“, „kluba samostojnih poslancev“, pa tudi vse mlajše SLS“ in celo krepkega dela starosturajev! Zdi se, kakor da ideja enotnega in složenega nastopa Slovencev za goriško Slovenstvo v deželnem zboru ni pogodu onim, ki so zamudili to edino pravilno taktiko.

Težko je delo nove samostojne stranke, saj je po raznih gospodih morala prevzeti hudo, hudo pasivno dedščino. A simpatije ljudstva so jo spremljale. Izreklo je, da stara taktika in stare napake morajo biti pokopane enkrat za vselej v grobu političnih mrličev.

Silno sladko mora biti polena metati. Sicer bi si ne mogli razlagati fanatizma „zavedenih“ agitatorjev, ki jih sicer ne vidi nihkjer drugod. Streljati v hrbet, — to znajo nekateri Slovenci izvrstno; delo pa jim je tuje.

A ni nam obupavati. Tudi laški dogodki so šola. Ljudstvo sedaj sprevideva, da mora biti previdno in da se more držati le parole pravega vodstva. Drugi pot bo taka intriga nemogoča.

Pred volitvami in po volitvah v goriški deželni zbor.

Gorica, 7. 8. 1913.

Sedanje goriške volitve so presenetile vsakogar radi političnih oseb, ki so zgornje s površja: Berbuč, dr. Stepančič in dr. Gregorčič.

Dr. Gregorčič! Njegov padec je zbudil sočutje tudi pri njegovih političnih nasprotnikih, ki mu ne odrekajo tistih zaslug, ki si jih je pridobil za napredek goriških Slovencev. Grda gonja, ki so jo uprizorili proti njemu njegovi dosedanjí istomišljeniki, pomenja pač najčrnejo nevhaležnost. Globoko

je užalila ta gonja vse pošteno misleče Slovence po vsej deželi zbog d-jstva, da so jej drveli na čelu njegovi lastni duhovski sobratje.

In zakaj to? Zato, ker je uvidel, da bi bila politika novostrujarjev pogubna za goriške Slovence in usodna za njihovo bodočnost in ker se je zato upri tej politiki. To mu štejejo v veliko zaslugo vsi slovenski rodoljubi in tudi oni, ki mu niso politični istomišljeniki.

Kričavo in bahavo glasilo novostrujarjev, „Novi čas“ je pripovedovalo, kako da „vriška ljudstvo“ in pozdravlja gonjo proti dru Gregorčiču. To je bila najdrznejša laž. O tem priča sedanje razpoloženje po vsej deželi napram dru Gregorčiču.

Zasledovali so vsak njegov madež in metalli kamenje vanj! Ali če bi jim hotel dr. Gregorčič vračati, porabiti bi moral vse kamneje Šolskega, Malega, Novega doma i. t. d.

Mi nismo poklicani, da branimo dra Gregorčiča kakor duhovnika. Kako izpolnjuje on dolžnost svojega poklica, je njegova stvar, stvar njegove vesti. Vendar smo uverjeni, da jih izpolnjuje lepše, nego marsikateri izmed njih, ki ga obrekujejo v ime nu — katoliške vere!

Njegove zasluge na šolskem polju so neoporečne. Njegovi inicijativi in njegovim prizadevanjem se imamo v veliki meri zahvaliti, da smo rešili in da rešujemo tisoče slovenskih otrok iz krempljev sovražnika.

Kaj pa so storili in koliko žrtvovali novostrujarji petlini. Knjige, ki beležijo, njihovo delo in njihove žrtve, ni še videl noben goriški Slovenec.

Niso vredni niti tega, da bi prah brisali s čevljev dra Gregorčiča. To naglašamo, čeprav smo bili često v boju z njim radi njegove politike v zadnjih letih.

In še nekaj bi zaključili goriškim Slovincem v tem važnem trenutku: ohranimo dra Gregorčiča našemu političnemu življenju! Držimo ga takega kakoršen je in ne otežujmo mu položaja. Naj le gredo mnenja v tem ali onem pogledu navskriž, ali ne pozabljamo, da se je dr. Gregorčič zlasti tudi v zadnjih časih pokazal slovenskega narodnjaka, ki zasluži zadoščena za sramotenja, došla mu od strani, kjer sta zamrla za slovenski čut in slovenski ponos! Izlasti naslovljamo ta apel na goriške veleposestnike.

Milan B.

Protestni shod Zveze Jugoslovanskih Železničarjev

v Gorici, dne 3. avgusta 1913.

(Po stenografskem zapisniku).

Ko sem to importiranje nemških delavcev na škodo domačih delavcev omenil nadinspektorju dr. Seemannu, mi je le-ta dejal, da lahko vsako postajenačelnost najame uslužbenca od koder hoče, ako domačih ni na razpolago. Da bi vsa mesta lahko zasedli z domačimi ljudmi, za to naj navedem samo nekaj dokazov. V Dutovljah je postajni delavec, ki je pri železnici že od januarja leta 1909. in substituiral čuvaje že od marca meseca istega leta, pa ne more dobiti mesta čuvaja. Ivan Konjedic v Plavah je že od 26. julija 1906. pri železnici in skoraj tudi ves ta čas substituiral čuvaje, toda do danes ni mogel dobiti mesta čuvaja. Govornik je navedel še celo vrsto imen slovenskih delavcev na goriški progi, ki so pri železnici že, odkar je bohinjska železnica zgrajena, in ne skozi leta substituirajo čuvaje, pa vendar še morejo priti na vrsto, da bi bili imenovani za čuvaje. Vse njih prošnje so večinoma odklonjene z motivacijo, da žal ni prostora. Za tolažbo se jim reče, da so „vorgemerkt“. Kaj to pomeni, veste. Da domače delavce torej ni prostora, za tujce pa se nemudoma najde prostor, samo da so po godu Wieserju. V Avčah je bilo izpraznjeno mesto čuvaja. Za mesto je prosil nek naš tovariš v Trstu, ki je že leta čuvaj pri železnici in ki je v Avčah doma. Prošnja mu je bila odbita, a imenovali so za to mesto trdega Nemca Leksa, ki je prav malo časa pri železnici in ki razen svojega todelskega dialekta ne zna niti slovensko, niti italijansko.

Na goriškem državnem kolodvoru je poduradnik Bendeus, čigar oficijelni posel je, da regulira bonbončke in čokolado v avtomatih, neoficijelni njegov posel pa je, da špijonira nad slovenskimi uslužbenci in njihove pogo-vore prinaša Wieserju na ušesa. Može ima za to letno plačo 2200 K in pri vsaki priliki ekstraturno avanzira, med tem ko dela Wieser slovenskim uslužbencem še pri rednem avanziranju vse mogoče težkoče. Kakšno vlogo igra ta mož pri Wieserju, dokazuje sledeči značilni slučaj. Nek naš tovariš je bil obdolžen nekega pregreška. Imel je 7 priči, ki bi dokazale, da mu delajo krivico. Wieser se je zažrl nad njim: „Imate lahko deset priči, to me nič ne briga!“ Verjel je — Bendeusu in našega tovariša kaznoval. Pri tem je važno to, da je dotični tovariš eden naših najboljših in najodločnejših sobojnikov, ki je Wieserju že davno trn v peti.

Nekemu slovenskemu uslužbencu je umrlo dete. Prosil je Wieserja za dopust, da opravi pogreb. Wieser je bil toliko brutalen, da mu je dopust odrekel. Dal pa je dopust nemškemu uslužbencu, da je delal priprave za veselico nemškega „Gesangsvereina“. Slovenskega uslužbenca je spravila ta Wieserjeva

brezsrčnost v tak obup, da bi se kmalu bila pripetila velika nesreča. Značilno je, da je Wieser sam potem napel vse kriplice, da je zadevo potlačil.

Nek Wieserjev ljubljeneec je bil nekoč tako vinjen, da ga je kontrolni čuvaj naznanil da ni zmožen za opravljanje službe. A glejte čudo, Wieserjev oproda Kham je konstatiral, da ni pijan, temveč samo zaspan, dasi je dotičnik priznal, da je prav močno pogledal v kozarec. A navedem vam lahko celo vrsto konkretnih slučajev, da se vrže slovenskega uslužbenca brez usmiljenja na cesto, če je samo enkrat kaj slabe nega zagrešil in četudi ni bil nikdar prej kaznovan.

Naj kot jako značilen pojav omenimo še to:

Na kolodvoru je običaj, da se partije v kurilnici vrste tako, da dela to nedolgo ena, drugo nedolgo druga partija. Danes morata delati obedve, — tako je odločil Wieser. Ni treba naglašati, zakaj.

Govornik prečita na to pismo neke vdove po železničarju, ki nima nobene pokojnine, ki pa ji je bila na drž. kolodvoru v Gorici poverjena služba, da je čistila prostore in stranišča. Wieser jo je s peterimi otroki vred vrzel na cesto, ker ni bila povšeči nekemu portirju, menda Wieserjevemu ljubljencu.

Govornik je citiral še neko pismo iz trgovskih krogov, ki tudi v drugem oziru pokazuje Wieserjev šovinizem. Može, če le more, dela težkoče pošiljativam, ki imajo slovenske naslove. Parkrat ga je moralo ravnateljstvo poučiti, da ni za to tu, da dela nemško-nacionalne neumnosti.

Navedel sem celo vrsto slučajev. Poduradnik, da postrežem ravnateljstvu lahko še s celo vrsto takih slučajev. Ampak že to, kar sem navedel, kričeče ilustrira skandalozni Wieserjev sistem. Povejte mi, kje se še najde narod, ki bi take razmere mirno trpel!

Morali bi imeti limonado v žilah, da bi vse to mirno prenašali. Gorje slovenskemu uradniku, ki bi si med Nemci dovolil kaj takega. — Dva slovenska železniška uradnika, pa sta bila premeščena v Špital na Koroškem. Bila sta mirna uradnika in Nemci niti vedeli niso, da sta Slovenci. Ob priliki ljudskega štetja pa sta zagrešila nečuvni zločin, da sta vpisala kot občevalni jezik slovenščino. Ves Špital je bil zbog tega po koncu in Nemci so proglasili boj kot nad tema dvema slovenskima uradnikoma. — Drug slučaj: Bilo je pred leti, ko so neki slovenski uradniki in poduradniki beljaškega železniškega ravnateljstva napravili izlet v bližnje Toplice. Bil je med njimi tudi ustanovitelj naše „Zveze“, naš Hochmüller (živio klici!). Glejte, ti gospodje niso storili ničesar drugega, nego da so v Toplicah zahtevali vozni listek v slovenskem jeziku. Radi tega zločina so bili korporativno premeščeni v Trst, in sicer kazensko premeščeni. Glejte, tako delajo oholi Nemci proti našim ljudem, če so še tako mirni in krotki, zadostuje, da hočejo ostati poštene in zvesti svoji narodnosti.

Mi pa mirno prenašamo, kako nas tujec zasramuje in zasmejuje pod našo lastno streho, kako nam ta ošabni tujec izpodkopa je tla v naši lastni hiši! Mi teh razmer ne bomo več prenašali! Wieser-Galambošev sistem danes ni več samo vprašanje slovenskih železničarjev, ta sistem je danes vprašanje naše narodne časti, oziroma narodne sramote! Kaj nam pomaga naše sanjarenje o visokih ciljih, o idealih slovenske politike, če nam pa tujec pod lastno našo streho lahko ne kaznovano pljuva v obraz! Slovenski poslanci, odpravite najprej to sramoto, zagotovite slovenskemu delavcu na domačih tleh delo in kruh, potem pride šele drugo! (Burno, dolgotrajajoče odobravanje in plaskanje).

(Zvršetak pride.)

Domače vesti.

Daleč je Dunaj od Ljubljane tudi za avstrijsko socijalno demokracijo, tako daleč, da vladajo o sedanjih zgodovinskih dogodkih na Balkanu povsem drugačni nazor v uredništvu „Arbeiter-Zeitung“ na Dunaju, nego pa v uredništvu „Zarja“ v Ljubljani.

„Zarja“ v uvodniku ponedeljkove številke razkriva vse svoje ljubeče srce za Bolgare. Zahteve Srbov se jej zde nesramne. Ves svet ve, da Srbija že od nekdaj vodi v glavnem borbo za dohod do morja, od katerega je sedaj ločena v nelzerno svojo ikodo. Ista „Zarja“ pa razliva cele šlake ogorčenja na tem, da kakih šestdeset kilometrov Egejskega obrežja, ki je ima dobiti Bolgarska, nima pristanišča za večje ladje in da je brez zveze s svetovnim prometom. To je strašna krivica. Če pa Srbija stremi po istem, je pa to — nesramna zahteva. Logika je lepa stvar, ali ni povsod nje dom.

Tudi prikazuje „Zarja“ stvari tako, kakor da so le Bolgari pomagali Srbom. Dejstvo pa je, da so Srbi, ne da bi bili vezani v to po pogodbi, krvaveli za Bolgare pri Odrinu, dočim niso poslali Bolgari Srbom niti tiste pomoči, v katero to bili obvezani po pogodbi. To je resnica, tudi resnicoljubna domni-povsodi. Meni „Zarja“, da bi že neutravnost

Bolgarske zadostovala, „da bi bila vojna s Turčijo vse drugače potekla“ — je to res! Istotako gotovo pa je, da brez sodelovanja Srbov in Orkov Bolgari ne bi bili videli ne Odrina, ne Čataldže, marveč bi bili prišli brčkone Turki k njim v goste. In če meni sednili „Zarja“, da bo Bolgarska, po krivdi Srbije in Grške sedaj politično, diplomatsko, gospodarsko in teritorialno na slabšem, nego je bila pred vojno s Turčijo, ne moremo drugega, nego da stremimo na drznosti trditve.

Vse drugače sodi socijalnodemokratska „Arbeiter-Zeitung“ na Dunaju.

V članku „Bulgariens Antwort“ dne 3. avgusta piše doslovno: „Vojna je imela za Bolgare namen, da Srbe in Orke oropa vseh pridobitev iz vojne s Turčijo in pridobi le za se zapadni Baikan, pribojevan s srbsko in grško krvjo. A sedaj se delajo Bolgari, kakor da oni niso nikdar vodili in — izgubili vojne“. Zahteve Srbov in Orkov so vzbujale nevoljo, one Bolgarov pa so predzno — smešne.

Dalje čitamo v istem članku: „Istotako se kažejo Srbi popustljivi. Glasom vesti iz Bukarešte, se zadovoljujejo že z mejo, ki ne sega do Strume, ampak le do razvodja med Vardarjem in Strumo, odklanjajo pa povrnitev zasedenih mest Kočana, Štip, Radovišta in Strumica. Ne more se torej govoriti o nespametnih zahtevah zmagovalcev!“

Iz te paralele, ki smo jo po citatih napravili med naziranjem socijalističnega Dunaja in socijalistične Ljubljane vidijo čitatelji, da bi mogla biti celo avstrijska diplomacija vesela stališča naših jugoslovanskih sodrugov.

V popolnem soglasju s sodbo v „Arbeiter-Zeitung“ se je izjavil tudi neki rumunski državnik (glej dopis iz Bukarešte v „Agrarier Tagblattu“ z dne 3. avgusta): „Srbi in Orki so zmagovalci in sicer zmagovalci na vsej črti. Ne more se pa reči se o prvih, ne o drugih, da stavljajo predirane zahteve. Prepričan sem, da bi Bolgarska, ako bi bila ostala zmagovalka na makedonskem bojišču, stavila vse drugačne zahteve do premagancev. Posebno, kar se tiče tega, kar zahteva Srbija, se more reči, da je jako skromno.“

Nismo radi govorili o tem sedaj, ko je sklenjen mir in to iskreno želimo, da bi si Bolgarska čimprej opomogla od udarca, ki jo je zadel — ali težko je molčati, ako človek vidi, kako lahko se občežnana resnica postavlja na glavo.

Nezaslišano. — Poslužujoč se enostavne pravice avstrijskih državljanov in meneč, da velja tudi za uslužbenca državnih železnic na Koroškem predpis, da morajo poznati deželne jezike in izdajati listke tudi onim potnikom, ki zahtevajo to — za svoj denar — v slovenskem, torej deželnem jeziku, osmellili so se nekateri gospodje 3 t. m. na postaji Pod roščico prositi vozne listke v slovenskem jeziku. Omeniti treba, da je Rožna dolina, v kateri leži postaja Pod roščico, danes še slovenska. To pri-znava tudi železniška uprava, ki je postavila na postaji zraven nemških tudi slovenske napise. Postajo Pod roščico loči od kranjske dežele, oziroma od postaje Jesenice edino le Gora Golica, oziroma železniški tunel pod Golico. Ali pa mislite, da železniški uslužbenci v Pod roščici vedó, kje je postaja Jesenice?!

Prosil je torej neki potnik 2 listka do Jesenic. Uslužbenec pri blagajni ga je nemo debelo gledal. Potnik je ponovil: „Prosim dva listka 2. razreda do Jesenic“. Blagajnik molči. Konečno vpraša: „Assling?“ Potnik zopet ponovi svojo prošnjo. Zaman. Ni mu preostajalo drugo, nego da je zahteval listke v nemškem jeziku, nakar jih je šele dobil.

Za tem pride drugi potnik: „Prosim 2 listka 2. razreda do Jesenic“. Blagajnik nem. Prošnja se ponovlja. Blagajnik: „Assling?“ Potnik: „Prosim 2 listka 2. razreda do Jesenic“. Ker je bilo blagajniku že odveč, da se še drugi potnik predrzne v Pod roščico govoriti slovenski, pozval je prometnega uradnika na pomoč. Ta je kratkim potom rešil to zadevo s tem, da je dal blagajniku sledeči dobesedni nalog: „Keine Karten ausgeben, wenn er slovenisch verlangt.“ (Ne mu daj listkov, ako zahteva slovensko). Nato je še zagrozil potniku, da ga zatoži.

Ne radi te grožnje, ampak ker bi drugače odšel vlak brez njega in bi se mu najbrže pripetilo od strani železniških hajlovcev še kaj neprijetnejšega — saj so znani slučaji, ko je bil potnik, ki se je predznil zahtevati vozni listek v slovenskem jeziku, otepen in nato aretiran — bil je potnik prisiljen, poslušati se nemškega jezika. Kaj pa, ko ne bi poznal tega jezika?!

Take razmere so na spodnjem Koroškem in enake so na spodnjem Štajerskem. Naši narodni zastopniki pa se borijo doma proti bratom za načela. . . .

Tužna nam majka!

Tendencijske laži. Židovsko časopisje se že od nekdaj odlikuje z najnesramnejšim blatenjem Slovanov. V tem oziru prekaša celo najradikalnejše nemško-nacionalno časopisje. Vsa ta gonja proti Slovanom zasleduje gotovo tendenco, katere namen je, dokazati javnosti, da so Slovani državni nevarni ljudje, ki principijelno nasprotujejo avstrijski zunanji politiki in da so le Nemci in njihovi prijatelji „viteški“. Madžari državovzdružujoč element. Židovskemu časopisju ni na tem, da bi se najprej prepričalo o resničnosti obdolžitev, ampak kar z obema rokama takoj pograbi vsako kost in jo potem tako oglođa, da ne ostane na njej ničesar. V tork je priobčila dunajska „Neue Freie Presse“ vest, da so Čehi po protestnem shodu proti uvedbi komisarijata in kršenju ustave odšli pred nemški konzulat v Pragi, in grozili tamkaj s pestmi nemškemu konzulu in njegovi rodbini. To vest je porabila „Neue Freie Presse“ seveda takoj za obširen članek, v katerem je predložila svojim bralcem Čeha kot divjake in zagrizene principijalne nasprotnike avstrijske zunanje politike, češ da so bile te demonstracije, katerih pa faktično ni bilo, naperjene v prvi vrsti proti zvezli monarhiji z Nemčijo. Kljub temu, da se je „Presse“ že naslednjega dne prepričala, da je bila imenovana vest tendencijsko izmišljena, ni imela v sebi toliko poguma, da bi krivice, katere je storila češkemu narodu, lojalno popravila, ampak je moralo storiti to praško policijsko ravnateljstvo, ki ji je poslalo uradni popravek, ki konstatira, da je bila imenovana vest popolnoma izmišljena, brez vsake podlage. Mi se čisto nič ne čudimo nemškemu časopisju, da je nepoboljšljivo, saj smejo Slovanom sovražni listi prinašati vse, pa naj bodo še tako hujskajoče stvari, dočim mi ne smemo konstatirati niti dejanskih krivic, ki se nam gode, ker državno pravništvo vse take stvari z ozirom „na javni mir in red“ takoj zapleni. In v očigled takemu tendencijskemu časopisju hoče govoriti Židovsko časopisje še o žurnalistični dostojnosti! Malokdaj se sicer zgodi, da pošljejo uradne oblasti kak popravek, a v tem slučaju se je celo uradnim oblastim zdelo izmišljotina „Neue Freie Presse“ pregrda in prepodila in je praško policijsko ravnateljstvo takoj poslalo uradni popravek. Večje blažaje „Neue Freie Presse“ pač ni mogla doživeti.

Nacionalizem kamore. Včeraj smo osvetlili tisti pretvezni liberalizem laške kamore. Ožje volitve v skupini mest pa so pokazale tudi italijanski nacionalizem kamore v najžalostnejši luči. Naravnost beračili so glasove v slovenskem taboru. Sam znani Pi-



Novo Osram svetiljke

Nerazbitne!

70% prihranka na toku. - Brilljantna, bela luč. Traja dolgo. - Za istomerni in izmenični tok. - V svetlobni moči 0-25 do 1000 sveč in napetosti 1-2 do 260 voltov. — Glavna zaloga za Trst, Gorico,

Primerake in Dalmacijo: R. Dittmar, br. Brünner d. d. Dunaj, Trst, piazza del Ponterosso 3

nausig je osebo lazil okolo znanih slovenskih oseb in prosil milosti in pomoči. Ljudje od kamore so pokazali s tem, da imajo tudi nikakega narodnega sumoljublja in tistega ponosa, ki raje pada, nego da se ohranja s poniževanjem pred njimi, ki jih sicer sovražijo in zaničuje. To je sramota za tisto gorilsko italijanstvo, ki je zastopano po kamori, da ne more govoriti, da je izvajalo italijansko zmago. V to, da je zmagala, je žrtvovala svoje italijanstvo. Italijani, ki imajo le količkar dobrega smisla, morajo le z zaničevanjem gledati na to kamoro.

Izšla je 2. številka humorističnega lista „Pika“, ki izhaja v Trstu.

Zaplenjeni. Včerajšnja številka nam je državno pravdnštvo zaplenilo.

Eksekutivna seja „Osrednjega vse-dijaškega podp. odbora“ v Ljubljani se vrši v torek, dne 12. avgusta t. l., ob 2 popoldne, v mali dvorani Mestnega doma.

Pojutrnjem, v nedeljo 10. avgusta ob 4 popoldne, se bo vršilo na obširnem vrtu gostilne „Jadran“ pri Sv. Jakobu nadaljevanje III. šentjakobskega semlja. Na semlju se bodo prodajale razne pižaje, le-dace, sladčice, igrače, „kolo sreče“ se bo vrtilo a ti „srečni“ bodo prejeli razne krasne dobrote. „Večni žid“ bo vsakega pretehtal proti mali odškodnini. Kdor bo hotel, bo plesal, ker bo neprenehoma svrala Prva slovenska narodna godba. Zvečer se bodo prižigali krasni umetni ognji. — Vstopnice, kupljene v nedeljo, dne 3. t. m., so veljavne tudi za v nedeljo 10. avgusta, a kdor ni prišel minolo nedeljo, naj gotovo pride prihodnjo, to je pojutrnjem, 10. t. m., da se pošteno pozabava in ob enem pomore naši podružnici CMD pri Sv. Jakobu, ki vzdržuje na lastne troške toli potrebni otroški vrtec.

Tržaška mala kronika.

Trst, 7. avgusta.

Težke nezgode na delu. Danes zjutraj je v ladjedelnici v Sv. Marku padel delavec Franc Piščanc, stanujoč v Rocolu št. 48 z visločine 6 m na tla in si tako nevarno pretresel možgane, da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico.

V ladjedelnici v Tržiču je padel delavec Alojzij Bauer z višine 7 m in zadobil več težkih poškodb. Odpeljali so ga s parnikom v tržaško bolnišnico.

V trenutku aretacije se mu je omračil um. Josip Sosić je pred kratkim pobegnil od vojakov. Vojaške oblasti so dobile informacijo, da se nahaja v tukajšnji ljudski bolnišnici in so zato ukazale policiji, naj begunca aretirajo. Ko je prišla policija v bolnišnico in je hotela Sosića aretirati, je Sosića napadla silna nervoznost in se mu omračil um. Poklicali so Trevesa, ki je nesrečnega begunca odpeljal v opazovalnico.

Tatvina na krovu. Na krovu parnika „Laura“ so danes aretirali 35 letnega kurjača Macelu Boico, stanujočega v ulici Ferriera 35. Mož je ukradel na krovu Mihajlu Vukomirnoviču iz kovčega več kosov obleke. Sedaj ga bodo oblekli v obleko kaznjencev.

Sita življenja. Včeraj okoli 11 dopoldne je v ulici Belvedere 22 letna Berta Botter, stanujoča v ulici Torre bianca spila steklenico strupa. Neki stražnik, ki je ves dogodek videl, je takoj telefoniral na rešilno postajo. Na lice mesta došel zdravnik dr. Constantinescu je podell Rotterjevi prvo pomoč, nakar so jo odpeljali v bolnišnico.

Istovčasno si je 22 letna Tasila Bocacini, stanujoča v ulici Aleksandro Manzoni št. 20 v samorilnem namenu skušala pre-rezati glavno žilo na levi nogi. Poklicali so rešilno postajo in policijsko nadzorstvo v ulici Parini, nakar so bolnico odpeljali v bolnišnico. Rana ni nevarna. — Neverjetno, kako se množe v Trstu samomori in poskušeni samomori.

Zblazneli na ladiji. Na parniku Altona (Cunard Line) so nenadoma zblazneli: 42 letni Fabjan Masinovič, izseljenik iz Dalmacije, 31 letni barvar Artur Pelizzoni in 20 letna Josipina Glabč iz Dalmacije. — Vse nesrečneže so odpeljali na opazovalnico.

Tudi v Trstu jih ne marajo. Policija je izgnala iz Trsta sledeče sumljive osebe: 28 letnega zidarja Oberdanka Monti, stanujočega v ulici Solitario 15, ki se rad kolje z nožem, kar pa sedaj še ni dovoljeno.

25 letnega Petra Tosca iz Benetk, stanujočega v ulici Maurizio 6. Mladenč se boji dela.

26 letnega Ivana Venturija iz Monte Augusto v Italiji, ki ima posebno veselje, prepirati se s stražniki.

36 letnega dninarja Adolfo Rosetto iz Benetk, ki ne ve, kaj je moje in kaj tvoje. Pri italijanskih policijskih oblastih je zapisan in poznan kot skrajno nevaren in nasilen

človek, ki krađe kakor sraka. Beneška policija se ima še precej pogovoriti z njim.

36 letnega Urbana Orioli iz Cesene v Italiji radi tatvine.

26 letnega Luigi Boeti iz Pordenona v Italiji, ki se je potikal brez stanovanja po Trstu.

32 letnega Valentina Salardi iz Trsta, pristojnega v Treviso, vagabunda brez dela.

Nar. delavska organizacija.

Za delavce tovarne „Linoleum“ priredi NDO društven shod danes točno ob 7 zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu (blizu „Jadrana“). Naloga naših zaupnikov v tej tovarni je, da izvedejo za ta shod, ki je velike važnosti, čim večjo agitacijo.

Skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“. Z ozirom na predvčerajšnji sklep se bo vršil shod za delavce tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ danes, v petek, ob 7-30 zvečer v društvenih prostorih NDO pri Sv. Jakobu.

Skupina postiljonov sklicuje za danes ob 9 zvečer društven shod v „Konsumnem društvu“ v Rojani. Dnevni red: „Nezaslišano postopanje g. Ozlonja s postiljoni“. Poročata: dr. Josip Mandić in strokovni tajnik Mrak.

Skupina delavcev v plavžih (II. partija) sklicuje javen društven shod za jutri ob 7 zvečer v „Gosp. društvu“ v Štednju z dnevnim redom: „Protest proti nakanam podjetnikov“. Poročevalec: tov. dr. Vekoslav Kisovec.

Podružnica N. D. O. pri Sv. Jakobu vabi šentjakobsko delavstvo vseh strok na javen shod, ki bo jutri, v soboto, točno ob 8 zvečer v dvorani „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. Dnevni red: „Šentjakobsko delavstvo in sklep konference „Narodne delavske organizacije“.

„Zveza jugoslovanskih lesnih delavcev“. V nedeljo, dne 10. t. m. se bo vršila KONFERENCA „Zveze jugoslovanskih lesnih delavcev“ ob 11 predpoldne v društvenem prostoru, ul. Sv. Franciška št. 2. Vsi funkcionarji „Zveze“ naj se te konference gotovo udeležijo.

Ob 3 popoldne pa sklicuje „Zveza“ javen shod v dvorani „Delavskega konsumnega društva“ pri Sv. Jakobu. — Dnevni red: „Položaj lesnega delavstva vseh strok“. Na shodu poročajo: predsednik „Zveze“ I. Čeh, strokovni tajnik Brandner in D. Širok.

Delavci paroplovne družbe „Dalmacija“ so vabljeni z ozirom na sedanje gibanje na sestane, ki bo jutri, v soboto, ob 7 zvečer v društvenih prostorih NDO, ul. Sv. Franciška št. 2.

Podružnica N. D. O. v Gabrovici sklicuje za nedeljo sledeče zidarske shode: V KOBJIGLAVI ob 3 popoldne v gostilni K. Zega;

v TOMAŽEVICI ob 5 popoldne v gostilni A. Petelin;

v GABROVICI ob 6 zvečer na vrtu gostilne Bandel.

Dnevni red vseh shodov: „Razmere zidarjev in organizacija“. Na shodih govorita: tov. dr. A. Sosić in jurist J. Požar.

Delavci čistilnice petroleja in rižarne! Vaše razmere so nevarne. Zato vas vabimo na javni shod, ki bo v nedeljo 10. avgusta ob 12 in pol popoldne na vrtu „Primorske gostilne“ v Škejnu. Dnevni red: „Delavstvo čistilnice petroleja in rižarne ter intervencije strokovnega tajništva N. D. O.“. Poročevalec: strokovni tajnik Brandner in J. Šter.

Shod zidarjev na Kolonkovcu. V nedeljo, dne 10. t. m., ob 5 popoldne, priredi zidarska skupina NDO shod zidarjev v „Konsumnem društvu“ na Kolonkovcu. Dnevni red: „Razmere zidarjev in organizacija“. Na shodu govorita strokovni tajnik Mrak in predsednik zidarske skupine R. Pregarc.

Shod zidarjev pri Sv. Ivanu priredi zidarska skupina NDO za nedeljo 10. t. m.,

Poslano*)

Najboljši prijatelj žensk, ki se kaže v vsakem slučaju pri starih in mladih, bogatih in ubogih je Saxlehner-jeva kislavoda HUNYADI JANOS. „Predpisujem rad kislavodo „Hunyadi Janos“ za uravnavo prebavljanja pri bolnih ženskah, in sem bil vedno zadovoljen z uspehi iste“, piše dunajski zdravnik za ženske bolezni in vseučilišni profesor. Tudi pri zastajanju krvi in v slučajih zapeke pri nosečih ženskah, kakor tudi v drugih slučajih, ki so s tem v ožji dotiki, so dosegli zdravniki izborne uspehe s Saxlehnerjevo naravno kislavodo „Hunyadi Janos“, za kar so na razpolago množevilna spričevala.

*) Za članke pod tem naslovom odgovarja uredništvo le toliko, kolikor mu zakon velja.

POHISTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO
PO ZMERNIH CENAH
RAFAELE ITALIA
TRST - VIA MARGANTON - TRST

Mnenje g. cesarskega svetnika dra. F. TRIPOLDA
po zimi v Opatiji, po leti v Warmbadu pri Beljaku.

Gosp. J. SERRAVALLO

Trst.

V odgovor na Vaše vprašanje meseca maja 1912, Vam prav rad poročam, da sem rabil Vaš znani izdelek **Železnato Kina-Vino Serravallo** prav rad in večkrat ravno tako v moji privatni praksi, kakor tudi v moji družini, ker on mi je služil v navedenih slučajih kar najbolje in predvsem radi prijetnega okusa, vsled česar ga vživljam bolnik, kakor tudi otroci prav radi.

Dr. F. TRIPOLD, cesarski svetnik.

DARUJTE ZA „DIJAŠKO KUHINJO“

Paroplovna družba D. Tripcovich & Ci., Trst

Ekspresna vožnja Trst - Benetke

in nazaj. — Prevoz v treh urah.

ODHOD iz TRSTA vsak dan ob 8 zjutraj.
ODHOD iz BENETEK ob delavnikih ob 2 popoldne — in tudi:
ODHOD iz TRSTA vsako soboto ob 2 pop. in vsako nedeljo ob 4 popoldne.
ODHOD iz BENETEK vsako nedeljo ob 8 zj. in ob 8 zv. in vsak ponedeljek ob 8 zj.

NB. Povratek je možen tudi z nočnimi Lloydovimi parniki.
Nedeljska izletna vožnja Vsako nedeljo se izdajajo posebni vožnji listki za izlet Trst-Benetke in nazaj po znižanih cenah za sledeče vožnje: iz Trsta v nedeljo ob 8 zj. in povratek iz Benetk v nedeljo ob 8 zv., ob ponedeljek ob 8 zj., ob 2 pop. in opolnoči. — Povratek opolnoči z Lloydovim parnikom.

IZ TRSTA V JAKIN-RIM-NEAPELJ

ODHOD iz TRSTA vsako sredo ob 7.15 zjutraj; iz JAKINA vsako sredo ob 9 zv. Prevoz čez morje iz Trsta v Jakin ali obratno v 9 urah.

Poleg tega: Iz TRSTA v JAKIN: vsako soboto ob 4 popoldne.
Iz JAKINA v TRST vsak ponedeljek ob 4 popoldne.

Pojasnila, prospekti, vožnji listki pri družbi v Trstu, Piazza della Borsa 12 in njenih raznih zastopstvih v Trstu in zunaj.
Družba si pridržuje izjemo v smislu prometnega pravilnika.



N. Casile.

Napredek vede!

Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom

IORUBIN CASILE

Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**

Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih čevk (bilge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriranje; edini korenito ozdravijo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste obkove itd. — Skatija konfetjev Casile K 4—.

Iorubin Casile, najboljši protisifilnično in poživljajoče krištilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, lahini, vnetju žil, polnim madežem, izgubi semena, polučijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinove kisline itd. — Škatelca Iorubina Casile K 3-50.

Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Škatelca vbrizganca Casile K 3-50. Kdor želi večjih pojasnil, tiskovin itd. naj naslovi dopis na lekarno Lloyd za g. Casile Trst, ki poda odgovor z obratno pošto zastoj in z vso rezervno. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zlaga v Trstu: Lekarna Lloyd, V. Orologio 1

Oblastveno dovoljena

razprodaja:

PRODAJALNA ČEVLJEV

R. NEUMANN

TRST -- CORSO ŠTV. 29 -- TRST

likvidira, in se prodajo vsi v zalogi nahajajoči se čevlji po izredno znižanih cenah.

Znano je, da prodaja ta trdka samo blago I.e vrste in je s tem vsakomur dana prilika, da se preskrbi z dobrimi in finimi čevlji po izredno nizkih cenah.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristni, po kakovosti nedosegljivi slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda

ob 11 dopoldne v prostorih „Konsumnega društva“ blizu cerkve. Dnevni red: „Razmere zidarjev in organizacija“. Poročata: strokovni tajnik Mrak in predsednik zidarske skupine R. Pregarc.

Skupina uslužbencev c. kr. javnih skladišč vabi na javni shod, ki se vrši v nedeljo ob 10 dopoldne v društveni dvorani NDO, ul. Sv. Frančiška št. 2. Dnevni red: „Delavstvo c. kr. javnih skladišč in pripravljalne se gibanje“. Poročata: tov. dr. Kisovec in dr. Agnetto.

Društvene vesti.

Pevsko društvo „Skala“ v Sv. Križu pri Trstu praznuje dne 7. septembra t. l. dvajsetletnico svojega obstanka, kar dajemo okoliškim društvom na znanje, da opuste za rečni dan eventuelno nameravane prireditve. Vabila se razpošilja društvom posamezno. Spored po naznanjen pravočasno.

DAROV.

— Štefan Gerk je nabral na koncertu za škedenjsko podružnico družbe sv. CM K 10.20. Vesela domača družba nabrala na dan sv. Ane pri Ani Tul K 3.

— Za podružnico družbe sv. CM na Proseku nabralo se je povodom krsta vnuka viteza Nabergoja Bogdana Nabergoja 10 K. Svota je bila izročena g. blagajniku.

Vesti iz Goriške.

Živiljski in gospodarski pogoji za goriško deželo. Iz Gorice: S tem velevažnim vprašanjem se je v naši deželi — ki je sicer po naravi zelo plodna, ali vsled elementarnih neugod redno v vedni nevarnosti za svoje gospodarstvo — do danes premalo pečalo, še manj pa storilo. Goriška dežela ne razpolaga s stalnimi naravnimi živiljskimi viri, kakor druge dežele naše države; tudi nima najmanjšega pomorskega dohodka, ki bi zamogel ugodno vplivati na konjunkturo te dežele. Kaj imajo druge dežele vsega, česar nima Goriška, kar dala prebivalstvu stalen dohodek in vzdržuje živiljsko moč gospodarstva sploh. Druge dežele imajo stalne dohodka po večini v lesni produkciji v različnih rudah in industrijah itd. Pomorska mesta dobivajo stalne neizcrpljive dohodka od velikega pomorskega prometa in svetovne kupčije. Vsega tega pogreša pamesto Gorica z vso Primorsko deželo in ni prišlo še nobenemu merodajnemu faktorju na um, s čim bi se dali ti živiljski dohodki vsaj deloma nadomestiti. To vprašanje postaja od dne do dne nujnejše in brez rešitve tega je naš gospodarski obstanek skoro nemogoč. Naša dežela je preplavljena z agenti, ki nam za dvojno ceno vsiljujejo izdelke ptujih, sovražnih nam tvrdk in skrbje za to, da vsaka kronica, ki se še nahaja v deželi, roma pravočasno čez mejo v roke našega nasprotnika. Da se čimveč tega dragega tujega blaga razpečava in ugoduje razkošnemu življenju: v to svrhu prirejajo različne prireditve. Kar se tiče moderne noše in življenja, ne zaostajamo prav nič za drugimi. Nasprotno! In ker nismo še ničesar storili v protitežje temu, se s tem zlo podvoja in gospodarski polom stopa tem hitreje v ospredje. Ako vpoštevamo razliko med današnjim življenjem in onim pred 25 leti, pridemo hitro do zaključka, da je, ako se ne uvede drug gospodarski sistem, nadaljni obstanek naše posesti nemogoč. Kar nas danes stane ogromnega denarja, smo si pred 25 leti deloma doma izdelovali in živel smo tudi drugače. Nočem trdit, s tem da naj bi tudi danes tako živeli, kakor smo pred 30 leti, ker tega ne dopuščata današnja doba in pa ukoreninjena razvada. Ne smemo pa pozabiti, da so drugi narodi temu razvajanemu življenju napravili protitežje s tem, da so si znali vstvariti za to potrebne dohodka. Koliko različnih in dragih stanov nam je prinesla tudi ta moderna doba, ki jih treba vzdrževati in ki tudi slabšajo naše gospodarsko stanje. Da bi se moglo vse to vsaj deloma omejiti in preprečiti gospodarsko katastrofo, uvedbi bi morali v deželi temeljito in pravilno zadružništvo za vinogradništvo, sadjarstvo, živinorejstvo. Ta zadružništva bi imela skrbeti za eksport vina, svežega in suhega sadja, bi uredila primerne cene in tudi denarni trg. Potom zadružništva bi se morale začeti vstanjavljati manjše tovarne, ki bi brez posebnega rizika donašale deželni mnogo živiljskih moči na denarnem trgu in pa zaposlenja domačega ljudstva. Vsekakor je treba v doseg tega še mnogo preskrbeti za strokovno naobrazbo, kar bi se pa pri našem ljudstvu vsestransko kmalu lahko doseglo. — Pred vsem pa treba v to vsestranske sloge, zaupanja in spoštovanja ter primerne trgovske naobrazbe. — Primeroma številu prebivalstva Gorice imamo v tem mestu premalo strokovno naobraženih trgovcev in veliko preveč agentov. Trgovsko in obrtno društvo bi moralo imeti strokovnega tajnika in bi moralo prevzeti vsa zastopstva različnih strojev in ptujih izdelkov. S tem bi se našemu ljudstvu prihranilo mnogo tisočakov in društvo samo bi tudi toliko zaslužilo, da bi s tem storilo marsikaj dobrega in koristnega za našo obrt in naobrazbo. Trgovsko in obrtno društvo bi s tem vršilo svoje dolžnost in bi mnogim tisočakom zapiralo pot čez mejo v tuje nam sovražne roke. — Naš rojak, g. dr. Brezilgar, ki je izdal zelo

stvarno tozadevno nemško knjigo; naj bi posvetil tudi našim primorskim res potrebnim razmeram nekaj svojih znanstev.

Za novolizvoljeni deželni zbor bi bilo tu — mnogo hvaležnega polja in pričakujemo, da se novi poslanci lotijo z vso vnetostjo teh gospodarskih vprašanj.

Kolesarsko društvo „Danica“ v Gorici priredi dne 7. septembra veselico, združeno z igro in javnim plesom. Pri igri bo sodeloval pevski odsek „Sokola“ iz Podgore.

Vesti iz Istre.

Iz Beke. Naše pevsko društvo priredi 10. avgusta plesni venček v društveno korist. Svirala bo godba 32. pešpolka. Začetek plesa ob 5. popoldne, konec ob 12. uri zvečer. Bo torej veliko zabave. Nadejamo se številne udeležbe iz bližnje in širše okolice. V slučaju slabega vremena se bo ples vršil naslednjo nedeljo dne 17. avgusta.

Prazne besede imajo gostilničarji, ki trdijo, da Tolstovrška slatina ni tako dobra, kot so druge kisle vode in še vedno točijo po svojih gostilnah druge, tuje slatine. Gostilničarji, gostje, prepričajte se sedaj o kakovosti Tolstovrške, ko se je v vrelcu zboljšal. Z novo polnivitvijo bo gotovo vsak zadovoljen. Kako žalostno je dejstvo, da se na narodnih veseljih točijo le tuje kisle vode in se zdi marsikomu premalenkostno, da bi se pobrigal za to, da bi se na slovenski veselici točila le slovenska kislava voda Tolstovrška slatina. Torej nekoliko več doslednosti! — G. veletržec I. Perdan je poslal C. M. družbi 20 kuponov, kar svedoči, da je naročil 20 zabojev Tolstovrške slatine, družba pa dobi za vsak kupon 20 vin., torej zopet 4 K. Zbirajte te kupone za družbo!

Mali oglasi

Hišica hlev, dvorišče z vodnjakom, velik vrt, vse skupaj 1300 klastrov zemljišča se proda za 6000 kron. — Pojasnila daje Alojzij Žerjal. Trst, ulica delle Fontane št. 250. 1714

Oglasnega zastopnika : za mesto g. grebški ilustrirani tehnik. Reflektanti naj se obrnejo osebno na Hotel Balkan soba št. 14, danes od 11. do 1. ure popoldne. 1713

Prodajo se prašiči vsake vrste na Opčinah. Restavracija Josip Sosič. 1715

Meblovana soba : se odda pri slovenski družini ul. Barriera vecchia št. 22. IV. nadstropje. 1666

Iščo se učenca za trgovino jestvin na deželi. — Naslov pove Inzeratni oddelk Edinosti. 1718

Hiša z zemljiščem S. oglio—Vrdela je na prodaji. Pojasnila daje Ins. odd. Edinosti. 1718

Dve gospodični ki ste izvršili slovenski in italijanski. Ponudbe pod „A. S.“ na Inzeratni oddelk Edinosti. 1708

Acetilenski aparat z vso napeljavo, stanju, prodam radi napeljave električne luči pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno. — Marija Devetak, hotelrka v Kobaru. 1697

Prodaja se popolna kuhinjska oprema modernega stila. — Solidno delo. — Cena zmerna. — Ulica Dante Alighieri 3. mizar. 1692

Sežanski mladeniči priredijo dne 10. avgusta 1913 javen ples, pri katerem svira godba na pihala in šezane. 1676

Redka prilika. Valed žalovanja prodaja se v IV. mestnem okraju hiša s 305 m² sežnje zemljišča. Veliko kroglično, dvorana 110 m², dekret, popolna gosti niška oprema, meblirane sobe, pripravna za društva. — Cena kron 42.000. Saldo cena 10.000 K. Obrniti se do: Kolaršič, Kavarna Corso 9—11 in 3—6. — Telefon št. 825. 1669

Prodaja se takoj ljudska kuhinja s koncesijo in vso potrebno opremo. Pojasnila v prosti luki, pemol št. 4, v baraki. 1690

Priporoča se cenj. občinstvu Buffet v ulici Ghega št. 8. Točijo se prvovrstna jina in vino. 1583

Vlagateljico učenko, 14 let staro, sprejme tiskarna „Edinost“. — Ponudbe na tiskarno. 1583

V novi mesnici Josip Zobec

Trst, ulica Apfari št. 4 se prodaja telečje meso po K 1.56, 1.60, 1.80. Goveje meso lastnega klanja.

Trgovina jestvin in delikates CELESTE FURLANI

Trst, via Belvedere št. 57. Prodaja vedno svoje testenine iz Ilirske Bistrice ter iz drugih sunanjih tovarn. Vino in likeri v steklenicah. Postrežba na dom. Razpošilja se pakete od 5 kg naprej: kave, olja i. dr. HINKO BRAUNIČAR, vodja trgovine.

Ledenice

vsake kakovosti in velikosti za družine, hotele, bolnišnice i. t. d.

Najboljša izvršba, nizka temperatura pri mali uporabi leda, prost dohod svežega zraka.

Trgovina in Industrija železa delniško društvo

Greinitz - Trst.



ODLIKOVANA

tržaška prodajalna obuv

ULICA GIOSUÈ CARDUCCI št. 21. Razen različnih izberov najfinjših moških in ženskih obuv po najnižjih cenah se prodajajo tudi po izrednih cenah:

Usnje Boxcalf z trakovi . . . po K 10.—
Usnje Boxcalf z elastiko . . . po K 10.—
Usnje Boxcalf oblika Derby . . . po K 10.50
Usnje Boxcalf z zaponsmi Triumph po K 10.50
Enaki za dečke 1 K manj. — Vsakov. blago L. vrste
Oblike moderne. — Delo zelo trpežno.

Andrej Rojic, Trst

ULICA ACQUEDOTTO št. 20
priporoča cenj. občinstvu svojo higijenično

brivnico.

Damam se priporoča za pranje glave in lasna dela.

Lovre Bulić

priporoča svojo gostilno „Brioni“,

(„Trattoria Brioni“) z vrtom, pripravljen za sestanke in zabavne prireditve.

Trst, via dell' Istria št. 16 (v bližini cerkve sv. Jakoba).

Točijo se prvovrstna dalmatinska vina iz Omiša, črno, belo in opolo. Pivo „Adrija“, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo št. 9 s prodajo gorinavedenih pijač in mrzlih tedil.

RESTAVRACIJA

AURORA

Trst, ulica Caronucci št. 13.

Po dokončanem turaju v Berlinu in Monakovem dobroznana družba

The Wehings

Godba in kabernetni ensemblé.

OSEBE:
FEDERIK WEHING, solist in komik
MISS MARGHERITA, umetnica in pevka
S. BILLA MERAN, operetna divetka
ELLA MEISER, peka in plesalka
OTTO H. ERL, instrumentalist.

Plesni in pevski dneti „APOLLO“.

Vsaki večer predstava od 7—12. Ob nedeljah in praznikih Matinee.

— Izjemni nedelje in praznike —

: VSTOPNINA PROSTA. :

Za mnogobrojen obisk se priporoča JOSIP DOMINES

Poleg renomiranega Goessovega piva se toči pivo Reuchel-Bräu iz Kulmbacha.

Odlikovana tovarna sodavice ADRIJA Sv. Ivan pri Trstu,

Via S. Cilino št. 541 (edina slovanska in izven kartela) Tel. 566. se priporoča najtopleje slovanskim gostilničarjem, kavarnarjem in drugim odjemalcem sodavičarskih izdelkov v mestu in okolici.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 27-38

Odlikovana tovarna (z zlato) cev in cementna plošč. teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo iz cementu. Cene zmerno, delo točno.